

Spolufinancováno
Evropskou unií

Newsletter

komunitní práce a participace

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

Duben 2024

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost plus v rámci projektu „Podpora územního rozšíření a metodického rozvoje komunitní práce v území s koncentrací sociálního vyloučení (KP)“, registrační číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22_004/0000341

Drahé kolegyně a vážení přátelé,
jsme součástí spletitých a vzájemně propojených [kořenových systémů](#). Osamělost dle dostupných výzkumů poškozuje zdraví jednotlivce i společnosti a snižuje věk dožití o 15 let srovnatelně jako kouření 15 cigaret denně¹. Škodlivé důsledky nedostatečných a nekvalitních sociálních vazeb se projevují v různých aspektech života. Propojení lidí v místních komunitách naopak zlepšuje fyzické a psychické zdraví, občanská participace pozitivně ovlivňuje hospodářský růst, výsledky vzdělávání a posilování občanské odpovědnosti. Angažované místní komunity pomáhají při řešení širších společenských výzev včetně násilí, kriminality a změny klimatu.

Pokud chceme jako lidstvo nejenom přežít, ale také si udržet a rozvíjet kvalitu života a budovat vhodné prostředí pro příští generace, tak budeme muset začít cíleně investovat významnou část našich kapacit a zdrojů do *společenské soudržnosti*, [sociálního kapitálu](#) a [odolnosti](#) vůči přicházejícím společenským změnám. Propojování a vědomé rozšiřování hranic toho, koho považujeme na „MY“, je klíčové nejen pro individuální zdraví nás a našich blízkých, ale také pro zdraví a blahobyt společného „podhoubí“, které nás předurčuje, vyživuje a ze kterého jako jednotlivci i rodiny vyrůstáme a učíme se od sebe navzájem díky našim odlišnostem.

Začlenění [marginalizovaných skupin](#) do společnosti je úzce spjato s aktivním zapojením na místní (komunitní) úrovni. Procesy sociálního začleňování jsou potom otázkou nejen sociální, ale i občansko-politickou. Tato vzájemná synergie mezi mikro i makro úrovní propojování do veřejného života je podmíněna tím, že své vlastní zapojení považujeme pro sebe za užitečné, přijímáme ho dobrovolně za své a nikdo nám ho nenutí. Sociální vyloučení považujeme za jeden z [nejpalčivějších problémů současného Česka](#), který lze účinně řešit skrze propojování na úrovni jednotlivců a místních sousedských komunit.

Mezi českými dětmi, dlouhodobě izolovanými během pandemie COVID-19, vykazuje 40 % známky střední až těžké deprese a 30 % úzkosti. Čím více sociální problémy jako společnost odsouváme, tím více se nám vrací obloukem. Metoda a stejnojmenná publikace [Komunitní práce a inkluze Romů](#) nás vybízí již od roku 2007 k doprovázení [komunitních lídryň](#) ve vyloučených (nejen) romských komunitách, aby se postupně vydali na vlastní cestu k nadějnější budoucnosti pro sebe i své blízké. Jde o to, aby se z pozice druhořadých občanů odsunutých na vedlejší kolej stali hlavními aktéry při rozvoji vlastního potenciálu. Jsme hrdí na to, že nepožadujeme změny pouze na straně sociálně vyloučených obyvatel. Chcete do toho jít s námi? Ozvěte se nám a nebuďte na to sami!

Přeji nám pestrou komunitní (spolu)práci

Michal Kandler – odborný garant a vedoucí metodik v [projektu komunitní práce](#)

---

¹ [New Surgeon General's Advisory on Our Epidemic of Loneliness and Isolation](#)
[Loneliness and Social Isolation as Risk Factors for Mortality](#)

Přehled aktualit v oblasti komunitní práce a participace:

- V [článku na webu Agentury](#) se dozvíte podrobnosti o **Akčním plánu metodické podpory komunitní práce**, který slouží nejen našim metodičkám a metodikům komunitní práci při plánování a vyhodnocování metodické podpory, avšak také realizátorům komunitní práce a dalším aktérům. Publikace shrnuje přehled o současné situaci komunitní práce v České republice, popisuje metodické potřeby realizátorů komunitní práce a na základě těchto poznatků formuluje konkrétní cíle a formy metodické podpory. Součástí plánu je i specifický časový harmonogram jednotlivých aktivit, které budou realizovány v průběhu našeho projektu na podporu komunitní práce v socio-prostorově vyloučených komunitách.

- Dlouholetá komunitní pracovnice **Růžena Mužíková** z Diecézní charity ostravsko-opavské byla jmenována členkou [Rady vlády pro záležitosti romské menšiny](#):

„Vnímám, že si s určitou problematikou vláda neví rady. A klíč k tomu můžeme dát my, kteří vystupujeme zesponu z různých organizací a máme spoustu zkušeností. Ty může vláda v rámci nových nástrojů využít např. k naplňování Strategie romské integrace. Aby se strategie mohla implementovat do praxe a zároveň aby se Romové víc angažovali a byli součástí celého procesu. Víím, že víc je v Radě vlády mužů, ale mám poznatky zesponu, že je víc angažovaných žen. Potřebujeme hlas romských žen dostat do různých pracovních skupin a výborů, které mohou v těchto procesech rozhodovat. Mám za to, že ono se to může podařit, pokud budeme důslední.“

- Kolega Matouš Knapp z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity sepsal [blog z pracovní stáže v Nizozemsku](#), kde strávil 5 měsíců jako student na pracovní stáži v Utrechtu. Ve svém blogovém zápisku se rozepsal o tamním životě nebo například o tom, jak utrechtská komunitní práce, včetně místní sociální politiky, funguje.
- Do 26.4. probíhá v pražském **komunitním prostoru Smíchov** výstava [Procit komunity](#), která představuje tvorbu mladých autorek, autorů a kolektivů, jejichž činnost upozorňuje na dění v daných komunitách. Péče o tyto komunity, stejně jako její absence, nastoluje otázku k zamyšlení, co pro tyto komunity můžeme jako společnost udělat. Výstava prezentuje vybrané komunity (ukrajinskou, queer, etnickou, studentskou i uměleckou).

Děti a mladí lidé tvoří v průměru třetinu populace, ale často jsou vyloučeni z rozhodování o záležitostech, které se jich týkají. Zapojení dětí a mladých lidí podporuje vytváření jejich identity ve vztahu k místu, komunitě i samosprávě. [Příručka zapojování dětí a mladých lidí do tvorby sídel](#) do **Architektů ve škole** nabízí teoretická východiska, konkrétní návody i příklady dobré praxe, jak děti a mládež zapojovat.

Z webu a výroční zprávy výzkumného centra **Institutu pro rozvoj společenství a sídel Forpolis (UJEP)** vybíráme články z roku 2023:

- [Jak zahrnout neformální instituce do procesu místního rozvoje venkovských obcí](#) reflektuje roli neformálních institucí v rozvoji venkovských komunit.
- Projekt [Digitální inkluze](#) se zabývá otázkou, jak zlepšit digitální kompetence lidí s nízkou digitální gramotností, kteří se zároveň potýkají s dalšími formami společenského vyloučení.

- **Nadace Via** otevírá druhý ročník [komunitní akademie](#) zaměřené na vzdělávání a praktické dovednosti potřebné pro rozvoj místních komunit. Během ročního vzdělávacího programu podpoří místní občanské aktéry v jejich úsilí měnit svá sousedství k lepšímu a vybaví je novými znalostmi, kontakty a zkušenostmi. Poskytnou jim nejen vzdělávací semináře a workshopy, ale také peer-to-peer podporu a možnost žádat o finanční grant na realizaci aktivit v hodnotě až 100 000 Kč. Výstupem bude také plán rozvoje vaší komunity či iniciativy.
- **Česká asociace streetwork** nabízí v letošním roce následující [vzdělávání](#):
  - [Respektující přístup k LGBT+ dětem a dospívajícím](#) 24. 4. 2024 v Praze
  - [Romové a sociální vyloučení](#) 11. - 12. 11. 2024 v Praze
  - [Od předsudku k diskriminaci](#) 26. 11. 2024 v Praze
- Univerzitní spin-off Ostravské univerzity **ROSTEAM** aktuálně nabízí:
  - 3 denní kurz [Základy komunitní práce](#) 23.-24.5. a 31.5. v Ostravě
  - 2 denní kurz [Participativní techniky v kontextu sociální práce](#) 27.-28.5. v Ostravě

- **Participation Factory** zve na [Bootcamp](#) – intenzivní praktický workshop facilitace, který se uskuteční 26. 4. v Praze:
  - Bootcamp je koncipován tak, aby si v něm účastníci a účastnice s různou úrovní facilitačních dovedností přišli*ý na své. Od úplných začátečníků po pokročilé. Prostor bude dán především praktickým simulačním cvičením. Kapacita je omezena na 20 účastnic a účastníků. Registrujte se na Bootcamp skrze přihlašovací formulář [zde](#).

Děkujeme Vám za přízeň a spolupráci!

Michal Kandler

Garant projektu Komunitní práce
e-mail: michal.kandler@mmr.gov.cz

Ondřej Nešetřil

Metodik komunitní práce
e-mail: ondrej.nesetril@mmr.gov.cz

Lenka Szotkowská

Metodička komunitní práce
e-mail: lenka.szotkowska@mmr.gov.cz

Iveta Kowolová

Metodička komunitní práce
e-mail: iveta.kowolova@mmr.gov.cz